

A világnézeti nevelésről

„Itt kényes témákról is lehet beszélgetni, mégpedig a retorzióktól való félelem nélkül”

Miért lesz párttag egy hallgató?

A SZOTE hallgatói pártalapszervezete szokatlanul magas létszámmal bír, rendszerint 70–80 tagot tud sorraiban. Ez a különleges nagy létszámú alapszervezet sajátos munkát lát el: a hallgatókat párttaggá neveli. A folyamat mikéntjéről dr. Remák Géza tanársegéd, a pártalapszervezet vezetője beszélt az I. számú Belklinika ügyeletés szobájában. Először arról kérdeztem: mi motiválja a hallgatókat abban, hogy benyújtsák tagfelvételi kérelmüket.

— A hallgatóknál a párttaggá válás ritkán épül önálló motivációra. Általában kettős indítatás dolgozik a fiatalokban: az egyik a családi, a másik az alapszervezet párttaggá nevelő hatása. Valójában az új párttagok fölvetése egy meghatározott „kaderfejlesztési” koncepcióba illik: a tanulmányi, a TDK-munkában, a KISZ-tevékenységben kiemelkedő diákokat igyekszünk bevonni a pártmunkába. A megkeresett hallgatóknak egy része nem érzi magát ehhez eléggé érettnek, de a többség csatlakozik.

— Sokszor hallani ezt a kifejezést: valaki nem érzi magát eléggé érettnek a párttagságra. Tulajdonképpen mit jelent ez?

— Ez inkább tájékozatlanságot jelent: sokan nem ismerik a munkánk jelentőségét. Sokan később, saját indítatásból jelentkeznek. Másokat az évfolyamtársai segítik a döntésben. Itt mondom el, hogy az egyik ajánló nálunk mindig a KISZ-alapszervezet. Ez persze nem előírás, de nálunk ez a szokás alakult ki.

— Mint az alapszervezet titkára, a tagok tanára, biztosan jól ismeri a hallgatók folkészültségét. Szilárdnak tartja-e a tagok ideológiai bázisát?

— Figyelembe kell venni, hogy ez hallgatói pártalapszervezet, a tagok egy része további képzésre szorul. Erre szükség és igény is van: magas szintű információkhoz jutnak a tagok, elméleti továbbképzésen vesznek részt. Feladatuk az alapvető pártokumentumok és a szabályzat, a pártnormák alapos elsajátítása. A tanultakról be kell számolniuk a konzulensnek.

— Milyen jellegű kérdésekkel foglalkoznak a továbbképzéseken, mi érdekli legjobban a hallgatókat?

— Általában egyetempolitikai, általános kül- és belpolitikai, gazdasági kérdésekről, a magyar munkásmozgalom történetéről cserélnek eszmét a vitakörökön. A SZOTE marxizmusoktatói és régi pártmunkások segítik az oktatást. Az aktuális gazdaságpolitikai kérdéseket — melyek iránt igen nagy az érdeklődés — egyénileg dolgozzák föl a tagok. Havonta tartunk párttaggyűlést, de a nagy létszám miatt 4 pártcsoportban folyik a munka.

— Véleménye szerint az alapszervezet tagjai mennyire ismerik a marxizmuson kívül más eszmerendszereket, világnézeteiket?

— Ez általában az egyéni érdeklődési körtől függ. Van néhány ember, aki magassabb szinten tájékozott a filozófiai kérdésekben, mint az átlag, de a többség nem rendelkezik kifejezetten erős társadalomtudományi alappal, amit pedig elvárhatnánk a párttagoktól. Az a célunk, hogy legalább azokkal az eszmékkel szemben képesek legyenek föllepni, ami adott esetben a legsúlyosabb problémát okozhatja.

— Mi a konkrét tevékenysége a hallgatói pártalapszervezetnek, az elmúlt mozgalmi évben milyen feladatokat oldottak meg?

— Elég sokrétűek a feladataink. Legfontosabb a párttaggá nevelés, s a hallgatók megismertetése pártunk politikájával, a pártmunkával. Az a fontos, hogy mire kikerülnek az egyetemről, legyen határozott, jól megalapozott véleményük. Valójában — jobb szót most nem találok — palántanevelés az alapszervezetünk. Ide tompítva érkeznek az egyetemi problémák, nem hatnak olyan mértékben az egyéni érdekeltségi erők, mint egy dolgozó alapszervezetnél...

Feladatunk még a tanulmányi munka megfelelő támogatása, az, hogy különböző elméleti és klinikai intézetek alapszervezeteinél tisztázzuk a tanulmányi problémákat. A tanrendek összeállításáról a vizsgarendig komoly segítséget tudunk adni.

Természetesen feladatunk az egyetemi KISZ-munka támogatása, valamint a képviselői rendszerben való részvétel. Ilyen módon különböző egyetemi fórumokon erősítjük a hallgatók képviselőit. Az ifjúsági szervezettel együtt dolgozzuk ki az évfolyamrangsorokat, így részt veszünk az állományelosztásban.

Kifelé ezek a tevékenységek irányadók. Befelé a munka ötven százaléka: az egyéni ideológiai képzés. Alapszervezetünk létszáma állandóan mozgó, évente 10–15 tag cserélődik. Állandó statisztikai háborúban állunk önmagunkkal.

— Sokszor éri az a vád a pártagnak jelentkező hallgatókat, hogy a karrierbiztosítása áll szándékuk mögött...

— Igen, nálunk is igen sokszor előkerült ez a kérdés. Tény az, hogy a párttagok közül többen maradnak itt az egyetemen, mint a nem párttagok közül. De ez, egyben a kadermunka

eredményeit is jelzi, hiszen az évfolyamrangsor első 10–15 tagjának háromnegyede párttag. Azok, akik karrierizmussal vádolják a párttag hallgatókat, nincsenek tisztában azzal, hogy itt inkább több a kötelesség, mint a jog. Sokat kell dolgozni, s a pártmunka elvégzéséért nem tudunk semmit sem ígérni, ez a párttagsággal járó kötelesség.

A karrierizmus vádjának megítéléséről kérdeztem először a pártalapszervezet két tagját, Tekulics Éva és Mucsi János ötödéves hallgatót.

T. É. — Biztosan létezik ilyen elképzelés, ez ellen úgy védekezik az alapszervezet, hogy ötödéveseket már nem vagy ritkán vesz föl. Véleményem szerint egy szimpla pártagnak nem jelent olyan előnyt a mozgalmi munka, hogy Szegeden maradhasson. Egy vezetőn, aki a KISZ-munkában is jó, azon segít.

M. J.: — Ott sem segít, szerintem. A párttagság nem jelent akkora előnyt, mint ahogy sokan gondolják. A párttag több információhoz jut, jobban meghallgatják a szavát. Ezenkívül a pártszervezetben nem hallgatóként, hanem párttagként van jelen.

— Mit tartotok fontosnak a párttagságban, mi volt személyes indítékotok a belépéskor?

T. É.: — Én negyedéves lettem párttag, mert szűkebb baráti körömben azt tapasztaltam, hogy a párttagok tájékozottabbak, vitaképesebbek. Úgy látom, hogy meg kellene próbálni a lehető legjobbat kihozni ebből a rendszerből, hiszen ez számunkra adott. Bár azt nem tudom, hogy én mennyit tudok ezért tenni.

M. J.: — Több éves mozgalmi múlt áll mögöttem, ennek megfelelő folytatását látom a párttagságban. Három éve léptem be, célom az információszerezés, a minél jobb tájékozódás volt. Úgy látom, hogy itt kényes témákról is lehet beszélgetni, mégpedig a retorzióktól való félelem nélkül. Véleményem szerint szükség van az alapszervezetre — ezt azért hangsúlyozom, mert mások vitatják a jogosságát — elsősorban az érdekvédelemben és a KISZ-munka irányításában.

Csak az orvosegyetemen jártunk, lévén itt külön alapszervezet a párttag hallgatók számára. Am kérünk minden e kérdésben érdekelt hallgatót, kapcsolódjon be „beszélgetésünkbe”, függetlenül attól, mely intézmény vagy alapszervezet párttagja

—sze—

Szegedi történészi ösztörök elismerése

Rövid hír járta be nemrég a magyar sajtót: VICTOR ADLER-díjjal tüntették ki Soós Katalint, a JATE Bölcsészettudományi Kar tudományos főmunkatársát Lienzben, a munkás-mozgalom történetészeinek 20. nemzetközi jubileumi konferenciáján. A megtisztelő elismerést Heinz Fischer tudományos-kutatásügyi miniszter adta át a magyar történésznek eddigi munkásságáért, Burgenlandról és Wallish Kálmánról írott könyvéért.

Képünkön dr. Soós Katalin, a másik Adler-díjas társaságában (Jozef Weidenholzer), miközben dr. Heinz Fischer osztrák tudományos-kutatásügyi miniszter gratulációját fogadja.

Váratlanul ért az elismerés, pedig már 25 éve foglalkozom az 1918 utáni osztrák-magyar kapcsolatok történetével. Ezt a díjat az osztrák történelem és munkásmozgalom kutatásának állami díjazására alapították. Minden évben két történészt ér a megtiszteltetés és az, hogy osztrák kollegám, Jozef Weidenholzer mellett az egyiket ebben az évben én vehettem át, az gesztus volt Magyarországra felé is.

— Kérem, beszéljen eddigi pályafutásáról!

— Iskoláimat itt Szegeden végeztem. Középskolásként NEKOSZ-os voltam és ez nagy hatással volt életemre és gondolkodásomra is. A mainál sokkal nehezebb körülmények ellenére lelkesedéssel teli, mozgalmas volt az életünk. Elvégeztem a tanítóképzőt, majd 1954-ben kaptam meg történelem szakos bölcsész diplomámat. Ezent maradtam az egyetemen és különböző munkaterületeken dolgoztam: voltam könyvtáros, asszisztens az Új- és Legújabbkori Egyetemes Történeti tanszéken. Később saját kérésre kutatói státuszra helyeztek, így 1969 óta már az Új- és Legújabbkori Magyar Történeti tanszéken dolgozom.

— Hogyan alakult kutatói munkássága?

— Kezdetben a szegedi munkásmozgalom történetével foglalkoztam majd áttertem a magyar-osztrák kapcsolatok kutatására, az ezzel kapcsolatos anyagok feldolgozására. A kandidátusi fokozat megszerzése is erre a témára épült, amelyet 1973-ban kaptam meg „Burgenland az európai politikában 1918 és 1921 között” című könyvemért.

— Miért választotta Wallish Kálmánról írt könyvét témájául?

— Néhány évvel ezelőtt Hajdú Tibor Állami-díjas

történész hívta fel figyelmemre egy Wallish-életrajz megírásának fontosságára. A tudományos kutatásban egy jó témaválasztás gyakran fél siker, ilyen értelemben Hajdúnak őszinte köszönettel tartozom, Wallish szemlélyisége, élete teljesen összekapcsolódik az egykori Osztrák-Magyar Monarchia országainak életével. (Soós Katalin Wallish könyvéről az előző tanévben recenziót közölt a Szegedi Egyetem — K. A.)

Egyébként meggyőződéses, hogy a szakmai, politikai igazságosság megkívánja a szociáldemokrata áramlatok és egyenlőségek árnyaltabb ábrázolását és értékelését. A két áramlatnak — a kommunista és szociáldemokrata felfogásnak — közelednie kellene egymáshoz, csak így várhatjuk el a kormányok közeledését, kölcsönös egyetértését a nemzetközi politikában.

— A munkásmozgalom-történeti konferencia munkájába is beszüremlett az aktuálpolitikai hatás?

— Igen, ezt az is mutatta, hogy az idén a nvító előadást Bruno Kreisky tartotta „A Harmadik Világ és a munkásmozgalom” címmel. Tarszékünk képviselőjében már 1976 óta részt veszek a konferenciák munkájában és szinte minden alkalommal felvetődtek aktuálpolitikai kérdések is a szakmai jellegűek mellett. Az idei konferencia képviselői határozatot fogadtak el az angol bányász-sztráik támogatására és gyűjtést is szerveztek az ehhez szükséges pénzalap megteremtésére.

— Mi volt az idei megbeszélések fő témája?

— Két napirendi pont szerepelt: az egyik a két világháború közötti gyarmati kérdéssel és munkásmozgalommal foglalkozott, a másik pedig az 1934-es ausztriai és franciaországi eseményekkel, amelyeknek idén februárban volt 50 éve. Mintegy 170 kutató-történész vett részt a munkában, szinte a világ minden részéből. Első ízben képviseltette magát a népi Kína, és jelentős szerintem az is, hogy nagy létszámban érkeztek történés-

szek a Harmadik Világ képviselőjében.

— Mennyiben segít a kutatásait évenkénti részvétele a konferencia munkájában?

— Mindenekelőtt kapcsolattartást jelent számomra a témával foglalkozó szakmai körökkel, kölcsönösen figyelemmel kísérjük, segítjük egymás munkáját. Fontos munkámhoz az irodalom megszerzése, amely mindig gvararsszik, és csak Ausztriában elérhető. Magyarországon ugyanis Ausztria történetének feldolgozására nem fogalmazódott meg határozott társadalmi igény, így egyéni kutatásokat folytatunk budapesti kollégámmal, a neves osztrák-szakértővel, a Történettudományi Intézet tudományos tanácsadójával, Kerekes Lajossal. Őszintén szólva mindig anyagi megerhelést jelent egy-egy ausztriai utam, amelyet mindig tudományos célú magánutazásként bonyolítok le és amelyhez az egyetem lehetőségeihez mérten járul hozzá. De további kutatási témáim és az újonnan megalkított osztrák-magyar munkásmozgalom-történeti vegyesbizottságban való esetleges részvételem is megkívánják utazásaimat Ausztriába.

— Mint nő és anya a tudományos munkáját hogyan tudja összevetni családi életével?

— Nehezen és mégis szívesen. Fiaimat kiskora óta egyedül neveltem fel, egészen sem a legerősebb. Évek során, mint nőnek is meg kellett vívnom harcimat, de ezen már túl vagyok. Fiam, Gyula Károly, a SZOTE Központi Kutatólaboratóriumában dolgozik mint orvosbiológus. Sok örömmel telik benne, mindig mellettem áll. Nagyon jól esett a kollégák, hallgatók, ismerősök gratulációja. Annvit mondhatok, egy nő készüljön föl lelkileg és fizikailag is, ha bármilyen területen is tudományos munkába kezd.

— Köszönöm a beszélgetést, és további eredményes munkát kívánunk!

KACZÜR ÁGNES

Egy ötlet nyomában...

Volt egy nagyszerű ötlet, amelyet néhány levélváltás után két kollégium közötti szerződés megkötése követett. Az előzetes megbeszélések alapján a Budapesti Műszaki Egyetem Martos Flóra Kollégiumának és a Szegedi Orvostudományi Egyetem Apáthy István Kollégiumának vezetősége elhatározta, hogy a két különböző profilú intézmény hallgatóit megismerteti egymással. Mint tudjuk, az Apáthyban orvos- és fogorvos-tanulmányokat folytató hallgatók laknak. Az első találkozó megszervezésére Szegeden az Apáthyban került sor szeptember 29–30-án 80 hallgató érkezett Budapest-

ről, akiknek szállást és étkeztetést biztosítottunk. A sporttalálkozón kívül, amelyre szombat délután került sor, megtekintettük az Anatómiai Múzeumot, Vasárnap a szabad program mellett a Gyógyászati Kar Vegytani Intézetének laboratóriumát látogatták meg. Szombaton este a régi SZOTE-klubban diszkóval egybekötött ismerkedési estet tartottunk, ahol a két kollégium hallgatói kötetlenül együtt lehettek. Mit várunk ettől a barátságától? Van-e jelentősége egy ilyen jellegű kapcsolat szorosabbá tételének? Mi, apáthyisták feltétlenül úgy értékeljük, hogy van! Hiszen így nyílik alkalmunk arra, hogy betekintést nyerjünk egy egészen más jellegű kollégiumi életbe. Ugy

látjuk, hogy sokat tanulhatunk egymástól, új ötletekkel, tapasztalatokkal tehetjük jobbá, érdekesebbé kollégiumi életünket. Mivel a Martos Flóra Kiváló Kollégium, és mi most szeretnénk megpályázni ezt a címet, ezért elsősorban nekünk van szükségünk segítségre, tanácsra. Eppen ezért reméljük, hogy a tavasszal Budapestre tervezett következő találkozáson legalább olyan létszámmal vehetünk részt, mint amennyien ők látogattak meg bennünket. Szeretnénk ha a következő találkozások is legalább ennyire jól sikerülnek mint a mostani, és biztosítanak a barátság elmélyítését.

SZABÓ MARGIT
szerv. titkár
Apáthy István Kollégium